

[Statsministeren.]

veauet fortsat været højt. Det siger sig selv, at denne situation i de fleste lande omkring os også har sat sit stærke præg på den meget udadvendte danske økonomi. Priserne på både importvarer og eksportvarer er gået stærkere op end i mange år. Det har gjort det vanskeligt at holde den indenlandske prisudvikling i ro, og da prisbevægelserne, som man også måtte vente, har været stærkest for en række råvarer, er der sket en forringelse af bytteforholdet i udenrigshandelen, som har bidraget væsentligt til at skærpe vore valutaproblemer.

På den anden side har den udenlandske højkonjunktur også betydet, at de danske eksporterhverv har haft overordentligt gunstige afsætningsvilkår. Industrieksporten var i første halvår 13,5 pct. højere end i fjor og har hele den forløbne del af året vist hurtig fremgang. Alligevel er det vanskeligt at frigøre sig for det indtryk, at der under de foreliggende gunstige vilkår havde kunnet nås bedre resultater, såfremt eksportindustrien ikke havde været hæmmet af mangel på arbejdskraft. Landbrugets eksport har som følge af højere salgspriser været ca. 8 pct. højere end i fjor.

Prisstigningerne i udenrigshandelen, den stærke efterspørgsel fra udlandet og betydelige investeringer i eksporterhvervene har alt sammen bidraget til, at også det økonomiske forløb i Danmark i første halvår 1970 ligesom i resten af Europa har været præget af alle højkonjunktorens symptomer — pres på arbejdsmarkedet, pris- og omkostningsstigninger og høj rente.

Det var allerede ved årets begyndelse til at forudse, at den europæiske højkonjunktur ville fortsætte gennem 1970, selv om man nu må konstatere, at efterspørgselspresset i udlandet har været stærkere end ventet. I den indre økonomi har udviklingen derimod formet sig ret forskelligt fra forventningerne ved årets begyndelse. Der var ved indgangen til 1970 truffet en række forholdsregler med henblik på at dæmpe det stærke konjunkturopsving. Både finans- og pengepolitikken var blevet strammet i 1969. Med kildeskattens gennemførelse blev indkomstgrundlaget for beskatningen rykket frem fra 1968 til 1970 med en stigning i skatteopkrævningen til følge, og hertil kom endelig i marts 1970 det statslige anlægsstop

og loftet over pengeinstitutternes udlånsvirksomhed. På baggrund af disse konjunkturdæmpende indgreb var det forventningen, at der i løbet af første halvår ville ske en stabilisering af eller et midlertidigt fald i den indre efterspørgsel. Dette skulle igen med den rådende højkonjunktur i udlandet kunne bane vejen for en tiltænkt opretning af den danske betalingsbalance.

Det vil først efter længere tids forløb være muligt præcis at klarlægge de faktorer, der bevirkede, at den indre afspænding blev mindre udtalt end påregnet. Det sås allerede i 1969, at den forestående overgang til kildeskat havde omfattende virkninger på arbejdsudbud, forbrug og investeringer, uden at det på forhånd var muligt at give en præcis vurdering af deres styrke. Disse forhold medførte også stor usikkerhed i 1970-betømmelsen, og årsagen til det vedholdende efterspørgselspres må bl. a. søges her. Den vigtigste enkeltårsag synes under alle omstændigheder at være, at pengeindkomsterne over et bredt felt er vokset en del hurtigere end påregnet ved årets begyndelse. Der har som ventet efter afslutningen af det skattefrie år været en nedadgående tendens i arbejdsstyrken, og dette har igen skabt en situation, hvor presset for højere pengeindkomster har kunnet gøre sig gældende med betydelig styrke.

De erhvervsmæssige investeringer har været fortsat stigende til trods for kreditstramningen, hvilket bl. a. står i forbindelse med den kreditletelse, virksomhederne har opnået i kraft af afregningsreglerne for kildeskatten.

På næsten alle områder af det økonomiske liv har 1970 således været præget af høj aktivitet og yderligere fremgang. Det gælder også byggesektoren, til trods for at påbegyndelsen af nyt boligbyggeri i første halvår er gået en del tilbage i sammenligning med det meget høje niveau i fjor. Det store igangværende boligbyggeri — der vil resultere i fuldførelsen af ca. 55.000 nye lejligheder i 1970 — og et betydeligt byggeri i erhvervene og kommunerne har imidlertid betinget et meget højt niveau for den samlede byggeaktivitet.

Det vedholdende pres i den indre økonomi har haft til følge, at det gunstige konjunkturklima i udlandet ikke har kunnet udnyttes til en forbedring af den danske